

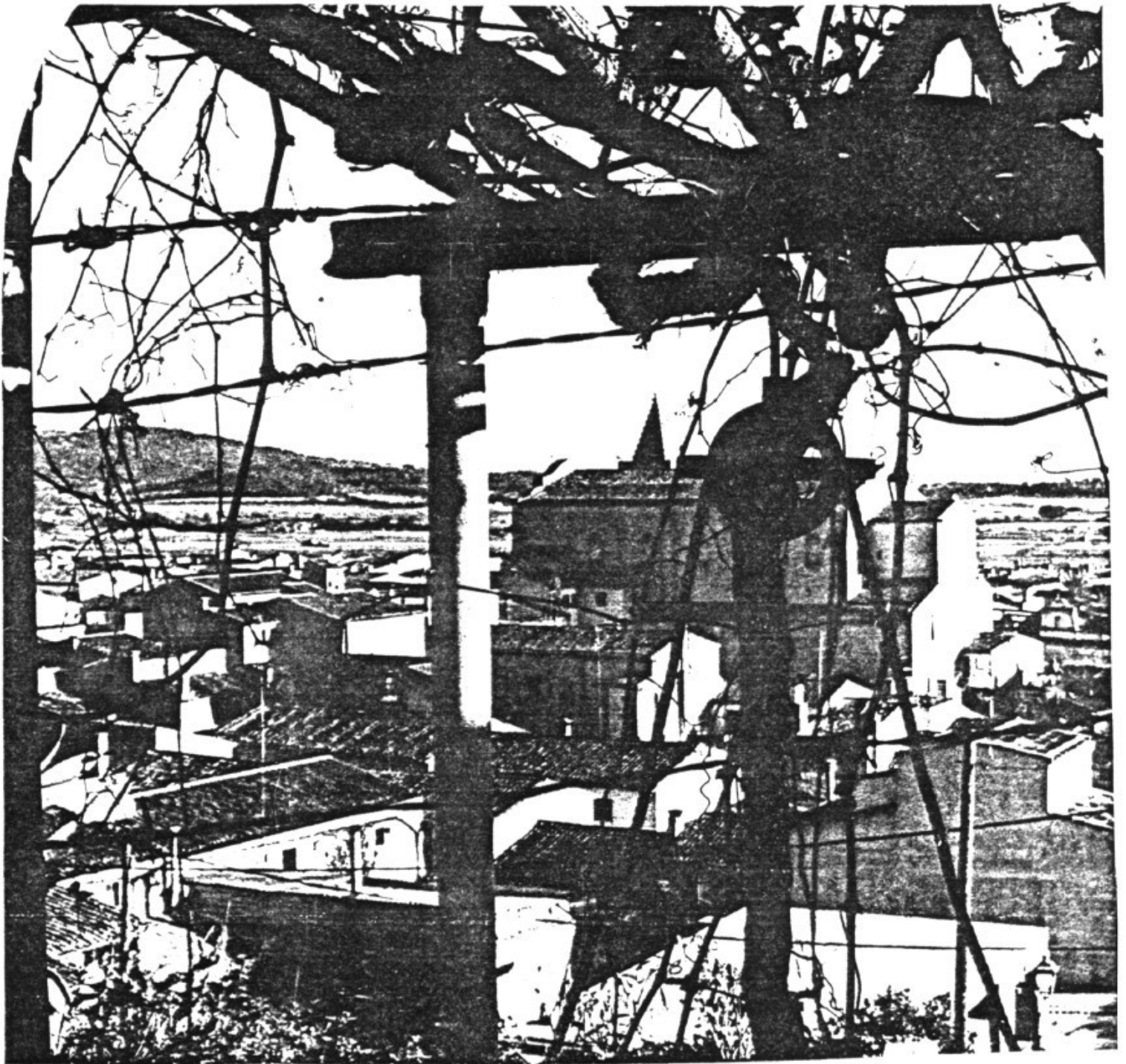

mel i sucre

PRENSA
CORONA

SANT JOAN

MARÇ 1987 Nº 81

MEL i SUCRE - 81, Març de 1.987.
Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

PORTADA .- Vista panoràmica de l'Església de la vila, vista del carrer del Mirador.

CONTRAPORTADA .- L'ajuntament d'aquestes dues tribus a lo vist va donar lloc a la creació de Sant Joan.

LOCAL SOCIAL .- Casa de Cultura, carrer "Jose Antonio", nº 13.

Tothom que vulgui col.laborar que faci de veure algú de l'equip de treball, i que li entregui els originals abans del dia 20 del mes en curs.

Tirada actual .- 300 exemplars.

Imprimeix .- Fot. Bohigas

Depòsit Legal .- 49.1.983

NOTA .- S'adverteix als possibles lectors de **Mel i Sucre**, que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

GIRANT FULLA HI TROBAREU:

- *Notícies locals*, del que succeix al poble, fins a l'hora de tancar el número, per l'OCB.

- *Silenci interior, cercant el Camí*, de M^a. Teresa Munar, 1er. premi del Certàmen Poètic Verge de Consolació 1.987.

- *Sobre Normalització Llingüística i anticatalanisme*, article signat per Pere Gil, remès per l'Associació de Premsa Forana a totes les revistes associades.

- *Ajuntament*, resum del Ple Extraordinari de dia 10-03-87, per Joan Sastre Joan.

- *Paràbola de l'Àguila i el Caragol Bover*, historieta real com la vida mateixa, per Gabriel Florit Ferrer.

- *Pàgina del temps*, comentaris meteorològics sobre el clima al nostre entorn, per Miquel Company.

- *Alerta a la càries*, un consell del Consell Insular de Mallorca.

- *Bestiari: La Perdiu*, Breu estudi sobre aquest conegut animal dels nostres camps, tan codiciat pels caçadors; per Joan Morrey, Cosme Nigorra, i altres.

- *Sobre les malalties modernes*, comentari sobre un informe distribuït per l'Hospital de Ville-Juif (Paris). Aportació d'un soci.

- *Papers de fa estona*, fragments de l'història recent de la vila a través de documents escrits, aportació de Miquel Company.

- *Passatemps*, encreuat i bullit de lletres, per Joan Sastre.

Notícies Locals

- Dimarts dia 10 un representant de *Mel i Sucre* va ser entrevistat en directe a l'informatiu de les 10 menys quart a *Ràdio Cadena F.M.* Va contestar diverses preguntes sobre la publicació en particular i el poble en general. Aquestes preguntes varen ser formulades en castellà (per vergonya de l'emissora, que s'autoproclama "la ràdio en mallorquí"), i, com és de suposar, foren contestades en la nostra llengua.

- Dia primer de març es va celebrar la Diada de les Illes Balears a Sineu. Diuen que molta de la gent assistent només es va preocupar d'omplir la panxa, de manera que la major part va passar totalment del sentit institucional de la Diada; fins i tot molta gent desconeixia el motiu de la festa. Cal destacar que l'Ajuntament de Sant Joan hi tenia un estant on hi eran exposats els retrats de L'Amo'n Antoni d'es Calderers i el Pare Ginard, i una petita mostra dels productes del camp santjoaner.

- A la carretera de Montuïri han aparegut dos indicadors gegantins amb la següent llegenda: *ATENCIÓN, adelantamientos peligrosos...* (en la nostra llengua "ATENCIÓ, adelantaments perillosos..."). No sabem perquè ho han escrit en castellà, però hi ha la teoria que els nostres dirigents encarregats de la senyalització d'aquesta carretera són tan ferostes que se pensen que els estrangers són tan incapaços com ells de llegir un text en català. Cosa de "funcionarios" intransigents I noltros que pensàvem que començava a passar a l'història tot allò de *La Lengua del Imperio...*

- Passant al contingut en si dels indicadors esmentats abans, expliquen que a pesar de la retxa discontinua, els adelantaments són perillosos, cosa que ja va sortir exposada a *Mel i Sucre* quan les pintaren.

- Els dies 13 i 14 la *Unió de Pagesos* es va manifestar contra la política agrària dels governs Central i Autònom (Ocupació pacífica de edificis oficials i tractorada a la carretera de Manacor, a l'altura d'Algaida). Un afiliat santjoaner, soci de l'OCB, que va ser present els dos dies va sortir repetides vegades per la tele.

- Els usuaris de la carretera de Sant Joan a Sineu s'han trobat aquest mes amb el problema de tenir la carretera tancada devers dues setmanes, i posteriorment amb l'alegria de tenir-la asfaltada. De totes maneres l'alegria no va ser completa, ja que l'asfalt nou no va

arribar fins a les voreres, deixant un escaló lateral d'un parell de dits, cosa que pot provocar seriosos problemes als bicicleters i moters a l'hora d'arraconar-se a la seva banda. Els tècnics no degueren prendre bé les mesures.

- Diumenge dia 15 a les sis de l'horabaixa hi va haver una reunió a l'edifici de les escoles velles (a partir d'ara la *Casa de Cultura*), per fer la distribució de les dependències-oficines del 1er pis a les entitats culturals i esportives locals. Se'n repartiren set, i a l'O.C.B. de Sant Joan ens en va tocar una de les dues petites, però amb dues finestres. Observau que a la primera pàgina ja no posa: "LOCAL SOCIAL: No n'hi ha".

- El vespre del mateix Diumenge, per devers *San Gual*, i enmig de la carretera hi havia sebellins que s'ho miraven. Ni havia almenys fins a cinc.

- Lo endemà dematí va haver-hi una gelada d'un dit. Per ventura aquests animalons la se veien venir.

- Dia 19 de març, dia de Sant Josep (enguany no va ser festa), els al.lots de l'escola de Sant Joan anaren d'excursió, amb autocar, fins a Orient. Llavors, a peu, arribaren fins *Es Freu* d'Orient on pogueren veure el famós bot d'aigua, les petites cascades mallorquines. Els al.lots de 3er curs, que no anaren a l'excursió, feren una paella a Consolació.

- Dissabte dia 21 els socis de la *Cooperativa Agrícola* celebraren l'assemblea General Ordinària. L'ordre del dia va ser el següent:

- 1.- Apertura de l'acte.
- 2.- Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.
- 3.- Lectura del Balanç 1.986.
- 4.- Estat de comptes.
- 5.- Memòria de les activitats realitzades.
- 6.- Elecció de nous càrrecs.
- 7.- Precs i preguntes.

Es va informar entre altres coses que hi ha hagut un moviment econòmic d'uns cinquanta milions de ptes, i de l'instal·lació de la bàscula de 70 tn., supervisada i gestionada per Gabriel Company Bauzá i subvencionada per la Comunitat Autònoma. El fins aleshores president Josep Estelrich va donar les gràcies a tots els socis que amb el seu esforç han fet que la Cooperativa sigui una de les empreses més pròsperes de la vila, i va encorajar la nova junta rectora a seguir fent feina en aquest sentit. La nova Junta Rectora està formada per: President, Gabriel Company Bauzá; Vicepresident, Gabriel Company Gaya;

Secretari, Joan Gayà Mates; Tresorer, Carles Estelrich Costa; Vocals, Bartomeu Miralles Florit, Miquel Vidal Llaneres, Miquel Company Bauzà, Francesc Company Bauzà, Joan Barceló Font, Miquel Mesquida i Salas; Interventors, Antoni Gomis i Rafel Alzamora Bauzà. Posteriorment es va obsequiar als assistents amb coca, botifarrons, vi, ...

- El mateix dissabte a Consolació es va reunir una "nova" formació política: la *Plataforma Santjoanera*, es posaren bé de panxa i discutiren sobre els pròxims comicis electorals del mes de juny. Segons rumors la majoria dels integrants de la *Plataforma Santjoanera* l'any 79 es presentaren amb el nom de UCD i el 82 per UM.

- Referent a la *moguda* política cal dir que l'assumpte de les candidatures de cara a les eleccions municipals ha pres el bull: s'ha sentit dir pel poble que pot ser es presentin vuit candidatures per nou places de regidor. A saber: Partit Socialista de Mallorca (PSM), Unió Mallorquina (UM), Alianza Popular (AP), Plataforma Santjoanera, Partit Demòcrata Popular (PDP), Unió Balear, Centre Democràtic i Social (CDS) i una candidatura independent de caire dretà. Com podem observar el PSOE, un dels partits amb més possibilitats de guanyar les eleccions al Govern Autònom, no presenta candidatura a la vila.

Com que estam en quarantena
ja tenc el ventre pansit,
mos menjarem un cabrit
baldament sigui corema,
i a jeure amb la panxa plena
tota la nit he dormit.

- La segona setmana d'aquest mes la Coral *Música Viva* de l'Escola de Magisteri (a la qual hi canten actualment quatre personatges santjoaners, tots ells socis de l'*OCB*) va venir a la vila a fer un sopar de germanor, el feren a *C'as Donat* i armaren festa i sarau fins tard.

- Com sol succeir cada any per aquest temps, dia 21 de març, va començar la primavera. Passa de grip, canvi de temps, picor, al·lèrgies, enamoraments, ...

- La primera curva de la pujada a Consolació ja està aplanada i asfaltada. Igualment (oficialment encara no se sap res) se segueixen duent escombraries al tros de camí obert entre Consolació i l'escola (segurament aquest vial de circumvalació s'inaugurarà un *Quart Diumenge* d'un any indeterminat). Arribarem a tenir els turons de Son

Juny i Consolació asfaltats de dalt a baix, i llavors serà ver que faran mirera.

- La setmana abans del Quart Diumenge varen ser asfaltats uns quants carrers de la vila que estaven en mal estat. S'acosten les eleccions.

- Els moradors del nostre poble podrem dur el cap ben arreglat: En l'actualitat hi ha en funcionament cinc perruqueries : Madò Maria Cartera al carrer del Sol, na Bàrbara Peramates al mateix carrer, na Joana Matas al carrer Major, Mª Antònia Gual al Consistori, i na Francisca Jordà al carreró de ses Monges.

- Com cada any la matinada del darrer diumenge de març varem haver d'adelantar una hora els rellotges. D'aquesta manera anirem dues hores envant en relació al sol, i farà uns horabaixes llarguíssims.

- Certs pares d'alumnes de Sant Joan tenen molt poc respecte als mestres, ja que ho tenen bo de fer anar a amenaçar-los diguent-los que vagin alerta , i qualque pic ofertes de ventim.

- Degut a certes avaries a la Central Elèctrica de *Es Murter* hi ha hagut dins aquest mes una sèrie d'aturades de fluid elèctric els horabaixes. Les aturades foren a distints sectors de Mallorca i Menorca, i varen ser degudes a que la gent no va fer cas de les recomanacions que va fer GESA als consumidors, per tal que estalviassin un cinc per cent d'energia elèctrica, cosa que hauria fet possible la reparació de l'avaria fora tallar el corrent.

- El Centre Sanitari encara és notícia: d'ençà que Don Arnau no té visita a ca seva s'ha multiplicat el número de gent que va al Centre Sanitari a fer-s'ho mirar. Han hagut de posar una maquineta de donar números per evitar problemes a l'hora de fer coa. Aquest mes hi ha hagut revisió d'orelles.

- El PSM i el PSOE presentaren respectivament una sèrie d'esmenes als pressuposts de la CA per ajuts institucionals a la *premsa forana*. EN-PSM proposà afegir una partida de 10 milions de ptes, pel foment de la producció cinematogràfica, teatral, del llibre i de publicacions en català i una de 5 milions de ptes per ajudar als mitjans de comunicació que utilitzin la llengua catalana de forma habitual motivant d'aquesta forma l'aplicació de la *Llei de Normalització Lingüística*. Per la seva banda, el PSOE presentà una esmena de 10 milions de ptes per subvencionar la premsa forana en català. Com que els grups

A.P. i U.M. votaren en contra, no es va aprovar cap de les dues propostes.

- Els responsables de la revista *Mel i Sucre* fan sebre als interessats en completar la col·lecció del butlletí que ho facin per escrit a algun membre de l'equip. De la mateixa manera, els interessats en realitzar l'enquadració del tom corresponent als anys 1985-86 poden fer de veure en Miquel Company.

- Una de caire estatal: AP ha posat una Moció de Censura al Govern de Madrid (controlat pel PSOE), i pareix ser que no ha tingut massa èxit. La *sabiduria popular* ja n'ha dit la seva:

Hernández Mancha està magre,

Vorem qui l'engreixarà.

Alianza Popular

li haurà d'augmentar sa paga.

Crec que enyorarem en *Fraga*

que estava gras a matar.

- Diumenge 29 de març, Quart Diumenge de Corema, la *Festa des Pa i Peix*. Festa a la nostra vila, dia d'estrenar vestits, visita la Mare de Déu de Consolació, saludar gent coneguda, menjar panades i coques de peix... Enguany es va registrar molt poca afluència de públic, tal vegada degut a les inclemències del temps; hi va haver quasi de tot: sol calent, vent fred, brusca, fins i tot un poc de calabruix mesclat amb aigua-neu.

Cal destacar:

-El partit de futbol entre el Sant Joan i el Barracar el dissabte horabaixa, va guanyar el Sant Joan.

-La ballada enmig de la plaça "des Centro" de dissabte vespre, on s'hi arreplegaren molts de balladors, la majoria joves de fora poble. Un home santjoaner de 85 anys va comentar haver vist una cosa que mai s'hauria pensat veure: un ball en temps de quaresma.

-La meteorologia adversa.

-Els aparcaments d'allà dalt, marcats amb picadís.

-El sermó de la missa, oficiada pel pare Bartomeu Pastor Oliver. Dirigint-se al públic i dins el context va fer aquesta pregunta: Quin Quart Diumenge celebrau?.

-El passacarrers, i Concert a l'explanada de Consolació, per la Banda de Música d'Inca.

-La recepció Oficial a Consolació del President del Consell Insular, Jeroni Albertí, que ocasionalment va correr a càrrec del director de la Banda de Música, ja que els de l'Ajuntament l'esperaven a l'altre portal.

-El *Certàmen Poètic Verge de Consolació*, amb obres de gran qualitat artística. Mª Teresa Munar (soci de l'OCB) va assolir el primer premi local.

-La inauguració de la *Casa de Cultura*. Diuen que hi va haver gent fent-hi feina tota la nit, també tot el dematí del diumenge, i que el guarda jurat va montar guàrdia tota la nit, com al Centre Sanitari (no es va haver de lamentar cap "xerraduria" infundada sobre ficticis intents de pintades per part dels que habitualment solen tenir la culpa de tot). A la inauguració es va destapar una placa que commemorava "la unitat d'espànya" ara fa 500 anys (?), i hi va haver parlaments del regidor de cultura, de la delegada de Cultura del CIM, del President Albertí i del batle J.B. Mesquida, que entre altres coses va dir que no anava de brega ni de polèmiques inútils (?). A la taula presidencial hi faltaven dos regidors. Per acabar, tothom qui va voler va poder moure les barres (panades, coca, olives, ...), com és habitual a totes les inauguracions dels quarts diumenges. Fins i tot n'hi va haver que se'n dugueren per celebrar-ho a ca seva.

-El concert de piano i solistes a l'església. Actuaren: al piano el Mestre Andreu Bennassar, la soprano Maria-José Martorell, i el bariton Francisco Bosch. Va presentar Catalina Valls.

- Dia 31 arribaren els primers *cucuís* (vulgarment anomenats *enganyapastors*) a la nostra contrada.

- Han arreglat el camí d'Horteta. Hi han posat grava, arreglat les voreres, tomat ullastres, ...

- El març s'ha despedit amb molt de fred i humitat. Això ha propiciat una nova passa de constipats. Ja se sap: "Març marçot, mata sa jaia i sa vella si pot".

- Així com el gener i febrer varen ser molt plouers, el març no ho ha estat quasi gens, 14.4 mm. Això sí, ha fet molt de vent, generalment de tramuntana.

SILENCI INTERIOR

Cercant el camí

Voldria conèixer el camí vertader,
sentir l'esperança dins la crida del vent
i venc a Vós, Mare, perquè em guieu bé,
que a vegades tenc dubtes i no sé què fer.

M'agradaria ser forta en el caminar
per agrair la vida que m'envia Déu,
dins els moments més difícils saber lluitar
i al final rebre vostre consol etern.

Quan trista i cansada m'atur i repòs
girant la mirada veig llarg el camí,
a la meva aturada vos hi cerc Santa Mare
que consoleu el meu plor tan amarg per mi.

Si un dia dins la pols veis arrastrar-me,
perduda dins la fosca i l'obscuritat,
mostrau-me vostre llum, veniu a ajudar-me,
allargau-me amb vostra mà la veritat.

Sempre pensant en Vós, Verge estimada
que d'amor i de fe el cor m'ompliu,
del vostre refugi en sent enyorança,
dels vostres ulls la mirada: el desig meu.

La constant il·lusió d'aquesta vida
és que amb cada passa m'acosti més a Vós
i si un dia sent a Déu que del Cel me crida,
serà la més gran alegria abraçar-vos.

Ma. Teresa Munar Caimari.

RETALL

La meitat d'aquest article fou publicat el mes de febrer en el quotidià *El Día*. Avui l'ofereixo complet als nostres lectors estimant prou interessant la segona part de les consideracions que fa l'autor tant als residents de parla castellana com als candidats a les pròximes eleccions.

Els mentiders tenen les cames curtes -segons un vell adagi- encara que a Ciutat s'hagi donat el cas d'uns falsaris que han trespàs pel seu compte més temps del que fóra de desitjar. Aquest comentari està motivat per la informació que, a la fi!, ha donat el diari *El Día* (darrera plana del 5-II-1.987) posant en evidència els *grupos ultras anticatalanistas*, identificant-los com "instigadores de la campaña anti A.P.". És el tema lingüístic amb fortes connotacions polítiques.

Els qui hem seguit les innombrables cartes al director incomprensiblement publicades a tota la premsa local, fent el joc a les falsedats contingudes en els escrits, no podem deixar, si més no, de felicitar l'esmentat diari per la publicació dels detalls que els interessats en el tema, fa molt de temps que ja sabíem. L'existència d'un *Círculo Cultural Mallorquín* (així, escrit en castellà) com a instrument de descrèdit de la nostra llengua és tan absurd que ells mateixos posarien el crit en el cel si qualcú tractàs de reivindicar la llengua andalusa. La influència negativa d'aquests escrits ha arribat fins el punt que persones tan representatives com el President de la *Cambra de Comerç* caigués en el parany i fes gravar en pedra una inscripció plena de faltes d'ortografia, amb l'agreujant que després del ridícul volgués endossar les culpes al marbrista. O el cas del recalcitrant batle de Binissalem amb el text d'un monument que ha resultat ser dedicat a "los picapiedra", personatges prehistòrics de la T.V., i no als picapedres de Binissalem que era el pristin objectiu.

Seria convenient que l'exemple de *El Día* transcendís als altres tres diaris i a les ràdios locals en el sentit de deixar de donar suport a la campanya que el temps jutjarà com el sùmmum de la manca de coneixements o, dit més clar, de la ignorància. Dia vendrà en què els estudiosos es faran creus que en la nostra època s'haguera pogut viure el fenomen gonellista. Ha arribat l'hora que l'enterrem del tot i quedi com una anècdota més de la transició.

Per la proximitat de les eleccions autonòmiques i municipals ha arribat el moment que els nostres polítics prenguin una postura clara, fins i tot de consens, en la qüestió de la nostra llengua. Si tots els partits s'han manifestat per la normalització, encara que

la pràctica tengui molt a desitjar, es fa necessari que prenguin consciència i tenguin el coratge de no fer cap tipus de concessió electoralista. Si tots hi estan d'acord, que cap d'ells aprofiti per captar el vot foraster en detriment de la nostra identitat. El que no podem consentir és que la massa d'immigrants, majoritàriament de molt baix nivell cultural, imposin la seva llengua per damunt de la nostra. Si en lloc de venir a treballar a Mallorca haguessin anat, com tants d'altres, a Alemanya, és un dir, no els hauria quedat més remei que, des del primer dia, començar a aprendre la llengua del país. I si a Alemanya les patates són *kartoffen*, molt més fàcil els resulta dir-ho en mallorquí que és quasi igual que en castellà. Tot és qüestió de provar-ho. Per això, els partits haurien de tenir en compte no incloure cap element en les llistes de candidats que no tengués ben clars aquests conceptes, a fi d'evitar inconveniències com el cas de l'esmentat batle de Binissalem, contrari a la postura del President de la Comunitat Autònoma i que també ho és, d'AP. I dic això perquè el President Canyelles fou protagonista d'un fet desconegut per molts de mallorquins i que jo he arreglat de testimonis de primera mà. En el mes de juny passat, a la localitat valenciana de Santa Anna d'Alba amb motiu de l'obertura de la campanya electoral, el President Canyelles féu acte de fe de la catalanitat de la nostra llengua amb el consegüent rebombori perquè, a València, AP encara no té massa clar la filiació del seu dialecte. Sortosament a Mallorca ja hem superat aquesta fase i podem dir que el gonellisme està a les darreretes. Amén.

GONELLISTES

*Es mallorquí-català,
flors d'un mateix ramell,
han sofert el desgavell
provocat p'en MARTORELL
que mai no sap de què va.*

*I ai parlam d'en CORRO,
vet quin altre gonellista!
que és home de poca vista
com tots es d'aquesta llista
que ara mostren es llautó.*

*Ja ho diu madó Benvista:
"Tot això és gent centralista".*

*Contra mil i un Congressistes
vāreu fer ses potadetes,
gent de ses ultradretes,
qualificats gonellistes.*

*Desfressats de mallorquins
amagat d'uis es verí
però es cap i a la fi
sou pitjor que ets escorpins.*

*Ja ho diu Na Xesca Anglada:
"Sa nostra llengua és sagrada".*

AJUNTAMENT

Resum de la sessió Extraordinària celebrada dimarts dia 10 de març.

La sessió va començar puntualment a les vuit i mitja del vespre, no assistiren Carles Costa, Joan Barceló Matas, Gabriel Mora, Arnau Mayol i Gabriel Matas, de manera que va estar ben a punt de no haver-hi quòrum.

1.- Lectura i aprovació, si pertoca de l'esborrall de l'acta de la sessió anterior.-

Dins aquest punt habitual a totes les sessions cal destacar un fet important: per primera vegada dins el període d'aquesta legislatura el sr. batle ha remès a tots els regidors una fotocòpia de l'esborrall de l'acta en qüestió, la qual cosa permet una lectura més atenta, i no obliga als oients a esforçar els òrgans auditius. Recordem que el regidors Joan Sastre i Gabriel Mora foren els que més insistiren al sr. batle anterior (J.Barceló Matas) demanant-li que ho fés així, cosa a la que mai va accedir. Com és de suposar els dos regidors demostraren al batle actual, Joan Barceló Mesquida, la seva satisfacció.

Passant ja al punt en qüestió, Gabriel Company va afirmar que hi havia un error en la redacció de l'acord del punt referent als "seveis de la Casa de Cultura", al punt on es refereix a la manera d'adjudicar els locals, i al sistema de calefacció. Referent a l'adjudicació, G.Company va proposar per sorteig i a l'esborrall de l'acta, el sorteig figurava com a opció en cas que els representants de les entitats no s'entenguessin, i referent a la calefacció, no s'esmentava que el matgeix regidor sr.Company va proposar que no fos elèctrica. Reconeixent aquests errors per tots els assistents, es va procedir a la rectificació del text, la nova redacció del qual va satisfer tots els presents.

2.- Construcció del futur Hospital Comarcal a Manacor.-

La sessió es va convocar especialment per tractar aquest punt. El batle va donar una explicació general d'una reunió celebrada a Manacor a la que assistiren representants de tots els ajuntaments de la comarca, per tractar d'aquest projecte. Aquestes persones acordaren demanar als ajuntaments de la comarca que, si ho trobaven oportú, en

sessió plenària adoptassin els següents acords:

A.- Instar al Delegat del Govern a Balears que demani al Ministre de Sanitat que expliqui de forma clara i concreta els plans del seu Ministeri en relació al futur Hospital de Manacor, precissant l'alcanç de les seves declaracions al diari *Última Hora* de Palma, recollides a l'edició de 26 de febrer, on diu: "...que conozco el tema, que el plan es trienal en cuanto a la construcción, pero no en la inclusión en las listas de nuevos Centros Hospitalarios, que es una lista abierta...".

B.- Suplicar al Delegat del Govern perquè activi la tramitació i es preocupi d'obtenir del Ministre una resposta a la major brevetat possible, donant compte d'ella a l'Ajuntament de Manacor.

Una vegada adoptat aquest acord es va donar el ple per acabat, i el batle-president va aixecar la sessió quan eran quasi les deu del vespre.

Joan Sastre Joan

* - * - * - * - * - * - * - * - * - * - * - * - * - * - * - *

PARABOLA DE L'ÀGUILA I EL CARAGOL BOVER

Això era una àguila poderosa que, un bon dia, en una de les seves llargues volades, afinà un campanar molt alt i esvelt, decidint al punt aturar-s'hi per reposar una miqueta, al curucull.

Es sorprengué fora mida quan ho féu, doncs, allà mateix, a dalt de tot del campanar, hi trobà un caragol bover, que, amb tota la tranquil·litat d'aquest món, s'hi passejava.

Molt estranyada, l'àguila, davant tan impensat encontre per aquelles altures, escometé el caragol:

- *Què fas tu aquí, caragol bover? Com ha pogut pujar fins aquí dalt un animaletxo com tu, si a mi m'ha costat ben molta pena arribar-hi?*

Al que li respongué el caragol bover, estirant més les banyes, ufanós:

- *I que no ho veus, aguila? Llepant-llepant, dona, llepant-llepant...!*

Des d'aquell dia l'àguila va saber que hi ha moltes criatures que es poden fer ben amunt, si tenen una bona llepada.

Biel Florit Ferrer

Pàgina del Temps

La recollida de les dades pluviomètriques sempre ha tingut interès pels homes residents a foravila i als pobles. Aquesta activitat lúdica no ha tingut mai cap compensació econòmica i, en tot cas, una gratificació amb diploma al final de la carrera per part del INM (*Instituto Nacional de Meteorología*). Aquesta tasca diària a Sant Joan és desenvolupada actualment per tres encarregats que mensualment envien les dades al Centre Zonal de Palma de Mallorca (Porto Pi).

Resulta xocant veure com dins el casc urbà, dues estacions distanciades -en línia recta- prop dels 300 metres puguin enregistrar quantitats distintes i de vegades sorprenents una de l'altra. Aquesta estranya situació obeeix a una sèrie de factors propis de la dinàmica atmosfèrica pels quals una de les dues estacions és més ploguera que l'altra.

Un primer factor indicatiu i sorprenent a la vegada és el de la forma aturonada de la zona de dalt del poble, la qual produeix un efecte degut a l'orografia en què la condensació és més intensa que a la zona de l'ensanxe. Durant l'estiu (a principis i a finals) quan es produeixen les típiques tormentes de grans níguls -cúmuls i cumulonimbus- la intensitat de pluges és més forta a la part alta del poble, d'igual manera que ocorre a les costes de Xorrigo on hi plou més que a Sant Jordi, Sa Cabaneta o S'Aranjassa. Durant l'hivern aquesta situació té un altre origen, conseqüència de l'efecte orogràfic.

Una mostra de les dades que es recolleixen a Sant Joan són les següents que es comparen amb les d'un altre observador localitzat entre les dues anteriors (a efectes de recollir l'aigua caiguda és norma fer-ho cada dia a les 8 del matí; ara bé, el fet de recollir-la al final del dia, o sia a les 12 del vespre, és més justificable a l'hora d'expli-car algunes pluges intenses).

GENER	CAN COMPANYY	CA NA MATES	MIQUEL COMPANYY
DIA 3	0,7	ip	1
7	4,5	4	5,2
8	---	12	---
9	17,5	25	---
10	19,5	--	41
12	2,6	2,5	3
13	15,2	17	17
14	3,5	5,2	6,2
fins a un total	132,2	134,8	136,4

El mes de Març ha obeït als canons populars en els quals queda reflectit la irregularitat del mateix: "Març, marceja", diu el refranyer. Però al contrari, del que espera la gent del camp aquest mes ha estat poc plujós (14,4mm) i les temperatures, sobretot les mínimes han estat més altes del normal en aquest temps.

La predominància durant molt de dies de l'anticicló de les Açors enviant un flux d'aire de l'oest, per tant d'aire templat, ha donat molts de dies de bon temps. La temperatura màxima ha estat la del dia 25 amb 24,2 C i la mínima de 2,9 C del dia 21 que glaçà a alguns indrets del terme. Les estadístiques ens confirmen la irregularitat d'aquest mes, amb 6 mesos per sobre dels 100 mm i únicament 3 sense aigua.

Es 'bril, com diu el refranyer, és previsor: "fins a quaranta d'abril no te llevis un fil", fent èmfasi en que les borrasques atlàntiques poden aparèixer sobretot a les darreries de mes, època en la qual els constipats solen ser freqüents i duradors. El refranyer, també, ens recorda que "cada gota d'abril em val per mil", referint-se més que a l'escassetesa de pluges al període sec que sol donar-se en un moment en que l'augment de temperatures i del cicle vegetatiu exigeixen major saó.

ALERTA⁴ L'ÀRES!!

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

PERDIU

PERDIU .-

Segons una auca
set-centista d'ocells
(Costumari Català)

Dues al.lotes corrien
per una perdiu agafar,
jo els en dava una amb sa mà
i ninguna la volia.

- Tot pot esser, menys
que sa perdiu torni col, i que
una rata faci es niu dins sa coa
d'un moix viu.

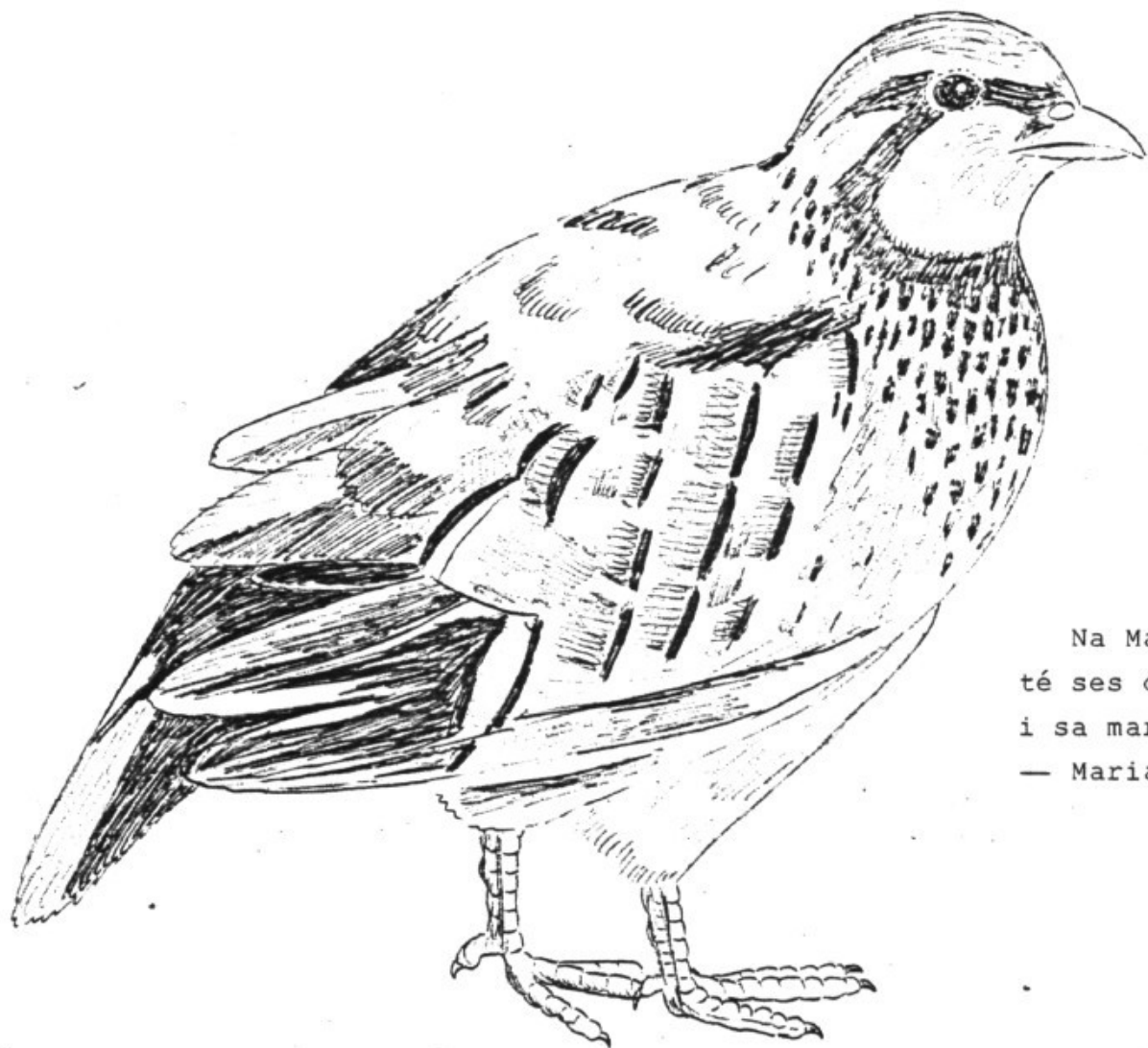
- Jo tenc una perdiu revetlera...

Ala meam, què valen set perdius i mitja
a pesseta i mitja sa perdiu i mitja ?

Ses perdius van a pareis
i sa meva tota sola;
perdiueta, vola, vola,
trobaràs es teu remei.

Perdius i guàtleres, aus codiciades pels humans des de temps immemorials, pel seu bon gust i la finura de la carn dins l'olla. Els caçadors s'han valgut de diferents artilugis per poder-les agafar. Amagats darrera una mata d'un turó de garriga baixa i amb pocs arbres, temps enrera podríem observar un caçador que, galtes inflades com unes xeremies, el puny estret davant els morros i amb l'altre puny pegant-se cops secs a una galta i fent sortir l'aire a pressió de dins la boca imitava el renou del mascle d'una guàtlera o d'una perdiu, i aquest, sentint-se ofès per la presència d'un competidor sortia a defensar el seu territori disposat a barallar-se amb el més pintat; però a canvi rebia un ruixat de perdigons de plom (segurament els perdigons s'inventaren per caçar perdius, ja que també s'anomena així als pollets d'aquest ocell) i una encalçada d'una cussa perdiuera.

Altres, que havien trobat un niu de perdiu se'n duïen els ous, els feien covar a una quiriquina i llavors suraven les perdiuetes com si fossin pollets. En esser grosses, les femelles, dins s'olla, i els mascles engabiats i col.locats dins la portassa o a la paret del carrer. Aquests gàbies (encara s'usen) són de fusta enrevoltant i a davant tenen barrots de fusta. Els que sortien més cantadors eren usats com a re-

Na Maria balla i bota,
té ses cames de perdiu
i sa mare que li diu:
— Maria, balla sa jota

clam al camp. Actualment, inclús se fan concursos de perdius cantadores, i ha sorgit recentment la festa de la perdiu.

Actualment tot ha degenerat, per una banda l'electrònica ha invadit el mercat (cassettes gravats); per altra banda hi ha granges de cria de perdius (no surten tan sanes com les salvatges) i llavors les van a amollar a qualque vedat perquè algún passi un gusté de dur mig sac de perdius cap a caseva.

Ens estam referint a la perdiu roja (*alectoris rufa*), que cria a la península, sud de França i d' Anglaterra i les Balears (hom creu que foren els reis de Catalunya qui dugueren perdius per aquí, per divertiment de caça). També s'ha intentat introduir altres classes de perdius, però no ha anat massa bé. Cal destacar la perdiu grega, la perdiu xerra, la perdiu moruna. Cos arrodonit, ales curtes que li permeten un potent i ràpid vol (però no massa llarg); ampli baverall blanc; cella blanca sobre l'ull; pitera favada; costats marron, blanc i negre; bec i cames vermelles (els mascles tenen una espècie de protuberàncies a la cama, com si volguessin sortir-li esperons)

Tret dels caçadors, té com enemics més importants a moixos salvatges i genetes; també eriçons i rates poren fer tala a les nieronades (dues per any i d'una dotzena d'ous). Del nostre poble ha colonitzat (entre altres) les zones pelades dels turons situats entre Es Calderers i Horta.

SOBRE LES MALALTIES MODERNES .-

=====

No és gens estrany sentir a dir, o pensar un mateix algunes vegades, que la vida ha canviat molt en poc temps. D'aquella societat rural dels anys 50 s'ha passat a una moderna societat diferent. Els problemes quotidians de la gent han anat transformant-se: contaminació, degradació ambiental, drogues modernes, stress, renous, violència, accidents de circulació, infarts, el SIDA, superpoblació, alimentació,...

D'aquella alimentació que es basava preferentment en productes agafats directament de la naturalesa o conservats per procediments naturals s'ha passat al consum d'aliments desnaturalitzats, és a dir, productes que des de que surten de la naturalesa fins que són consumits han passat un massa llarg procés i un massa llarg període de temps. Degut a tot això se les ha hagut d'afegir conservants, colorants, ... que han anat transformant les seves propietats.

Una branca de la medicina moderna investiga la possibilitat de que molts d'aquests conservants d'aliments siguin productes cancerígens o que produeixin malalties mortals. Qui no recorda el síndrome tòxic produït per l'oli de colza ?.

Els darrers descobriments s'inclinen a pensar que el càncer no el produeix un sol element, sinó que és l'efecte d'una sèrie indeterminada d'elements cancerígens, que actuen sistemàticament sobre l'organisme i el destrueixen.

Però pareix esser, com en tot, que la medicina oficial no se vol pronunciar al respecte; inclús hi ha un sector que diu que tot això no és vera, que no són més que calumnies. Davall davall hi ha forts interessos econòmics, prestigi de multinacionals, polítics mesclats en el negoci, ...; no m'aficaré en la veracitat d'aquestes informacions, me limitaré a reproduir a continuació un informe elaborat per l'hospital Villejuif de París.

DISTRIBUIT PER L 'HOSPITAL DE VILLEJUIF (PARIS)

Tots aquests aditius són actualment autoritzats a França; no obstant se vol fer constar el següent: REDUEIXI LA UTILITZACIO D'AQUESTS ADITIUS AL SELECCIONAR ELS PRODUCTES QUE COMPRI, ES EL CONSUMIDOR EL QUE CONDICIONA LES OPCIONS DEL FABRICANT/

PENSI EN LA SALUT DELS SEUS INFANTS ;

Reprodueixi aquest document, i el faci córrer al seu voltant, el posi en llocs visibles i , sobretot l'utilitzi. HI VA LA SALUT.

TOXICS CANCERIGENS

E 102- 110- 120- 123- 124- 127- 211- 220- 225- 230- 250- 251
252- 311- 330- 407- 450.

330: Es el més perillós (Schweppes de llimona, alguns aperitius: Sanga, mostassa Amora, cremes de formatge La Vaca que Riu, etc..)

SOSPITOSOS (Estan en estudi)

E 125- 131- 141- 142- 150- 153- 171- 172- 210- 212- 213- 214
215- 216- 217- 231- 232- 241- 338- 340- 341- 460- 462- 463-
466- 477

INOFENSIVUS

E 100- 101- 103- 104- 105- 111- 121- 122- 132- 140- 151- 160-
161- 162- 170- 174- 175- 180- 200- 201- 202- 236- 237- 239-
260- 261- 270- 280- 281- 290- 293- 300- 301-302- 304-305- 306
307- 308- 309- 322- 325- 326- 327- 331- 332- 333- 334- 335- 336
337- 401- 402- 403- 404- 405- 406- 408- 410- 411- 413- 414- 420
421- 440- 471- 472- 473- 474- 475- 480.

PRODUEIXEN PERTURBACIONS

En els intestins: E 221- 222- 223- 224- 226

En la pell: E 220- 231- 232- 233

En l'aparell digestiu: E 330- 339- 340-341- 400- 461- 462- 463
466- 467

AFAVOREIXEN ELS CALCULS RENALS: E 447

DESTRUEIXEN LES VITAMINES B 1-2 : E 220

AFAVOREIXEN ELS ACCIDENTS VASCULARS: E 230- 251- 252

AFAVOREIXEN LA FORMACIO DE COLESTEROL: E 320- 321

APECTEN LA SENSIBILITAT CUTANIA: E 311- 312

AFTES: E 330

PRODUCTES PERILLOUSOS: E 102-120-124-127-110

PRODUCTES CANCERIGENS: E 131 - 142- 210- 212- 213- 214

PAPERS de la ESTONA

Núm. de orden 36980

Montepío de Autores Españoles

CALLE DEL PRADO, 24.—MADRID

La Empresa del Teatro de Puerto Rico Club
ha satisfecho en el día de hoy la cantidad de una peseta
— céntimos importe de una butaca (descontados los im-
puestos) con destino a este Montepío.

San Juan 31 de Octubre de 1932

El Representante,

José Font

Son 1 pesetas

AYUNTAMIENTO DE SAN JUAN

Fiesta organizada por este Magnífico
Ayuntamiento en honor de San Se-
bastián, para el 20 de enero de 1944.

PROGRAMA

A las diez y media, en la iglesia parroquial, misa solemne que celebrará el Rdo. P. Rafael Ginard Bauçà, T. O. R., con sermón por el Rdo. D. Juan Vich, Cura-Económico de Pórtol.

A las nueve de la noche, en el Teatro del Centro Católico, Certamen histórico-literario:

- 1.º Himno a Nuestra Señora de Consolación. Coro. Letra y música de D. José Rosselló Ordines.
- 2.º Resumen de los trabajos publicados en «Documenta» durante el año 1943, por el Archivero Municipal Rdo. Sr. Gayá.
- 3.º Sonata «Claro de Luna», de Beethoven, e Intermedio de «La boda de Luis Alonso», de G. Giménez, interpretados al piano por la Srta. Catalina Bardissa.
- 4.º Notas para la historia de San Juan, por D. Juan Muntaner Bujosa, Secretario de la Sociedad Arqueológica Luliana.
- 5.º Intermedio de «La leyenda del beso», de Soutullo y Vert, y célebre Serenata de Schubert, interpretación al piano por la Srta. Francisca Matas.
- 6.º Proclamación y reparto de premios de este II Certamen histórico-literario.
- 7.º Himno del pueblo de San Juan. Coro. Letra y música del Sr. Rosselló.
- 8.º Himno Nacional.

Teatro de "Nuestro Club," - S. Juan

Gran Velada literario-musical a cargo de la "Cátedra de Declamación," de esta
Sociedad para el Lunes 26 Diciembre 1932 a las 8 y ¹/₂ noche

1.ª PARTE

1.º El juguete cómico en un acto y en mallorquín de J. Marxuach

TRUMFOS BASTOS

por las Srtas. Margarita Oliver y María Matas y los Sres. Miguel Oliver y Guillermo Mas.

2.º SONATINA (poesía) de Rubén Darío por la Srta. Margarita Font.

3.º Duo de «LA DOLOROSA» del Mtro. Serrano. por Catalina Mas y Guillermo Mas.

4.º MI JACA (poesía) de Fernández Ardavín por F. Oliver.

5.º LA RONDA de las SOLTERAS (coro de la zarzuela del M. Alonso

«LA PARRANDA»

2.ª PARTE

1.º El momento dramático en un acto y en prosa de Felipe Sassone

«Yo, tú, él..... y el otro.»

por las Srtas. Margarita Font y María Matas y los Sres. Fco. Oliver y Guillermo Mas.

2.º LA VIOLETERA, canción del Mtro. Padilla. por Catalina Mas.

3.º LA ESPAÑOLITA, (poesía) por la Srta. Margarita Oliver.

4.º Romanza de los «CLAVELES» de Serrano por Catalina Mas.

5.º Dúo de «LOS CLAVELES» por Catalina Mas y Guillermo Mas.

3.ª PARTE

1.º El juguete cómico en un acto de Muñoz Seca y Pérez Fernández.

Las "cosas," de Gomez

REPARTO: Lolín, Margarita Gayá.—Purita, Margarita Oliver.—Doña Casta, Catalina Font.—Don Juan, F. Oliver.—Don Indalecio, Rafael Gayá.—Juan Ramón, Miguel Oliver

2.º AMORES Y AMORIOS (poesía) de los Quinteros por la Srta. C. Mas

3.º Duetto cómico de «LOS CLAVELES» por María Matas y Miguel Oliver.

4.º LA VIDA ES SUEÑO (fragmento) de Calderón por Fco. Oliver.

5.º LAS LAVANDERAS DEL MANZANARES (Coro) de la revista «PELÉ - MELÉ» de Guerrero.

PRECIOS EN TAQUILLA

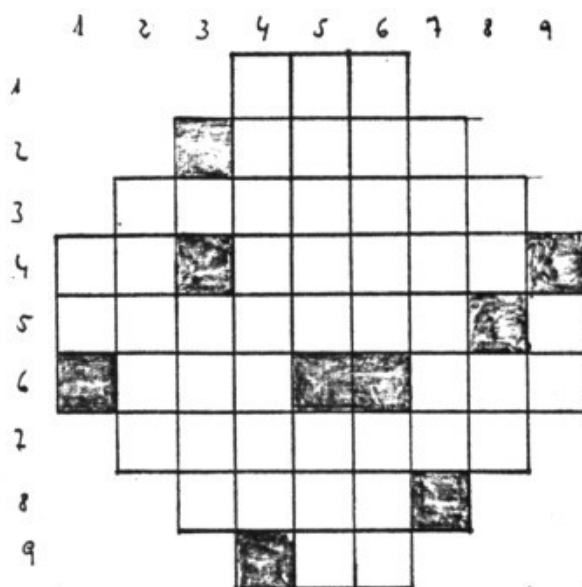
AVISOS.—1.º Se ruega a los Sres. Socios que se atengan a las instrucciones que obran en el tablón de anuncios.

2.º Queda terminantemente prohibido fumar dentro de la sala.

PASSATEMPS

- Paraules encreuades

HORITZONTALS.- 1.- Distància que hi ha entre la punta del dit gros i la del dit petit d'una mà estesa (diuen que medeix uns 20 cm). 2.- Relov arof asoc anugla eruac ref. 3.- Comprovaràs amb l'instrument adequat el pes d'alguna cosa. 4.- Símbol químic de l'alumini. Efectes sonors dels llamps d'una tempesta. 5.- atog arerrad al a snif, tneatelpmoc radiuB. Vocal accentuada. 6.- *Brassica oleracea*, hortalissa de fulles amples molt apreciada a la cuina. Un caragol buit sense closca. 7.- Referit a les punxes o talls d'eines a les quals s'ha transformat el ferro de la superfície en acer, per tal que durin més temps i facin més bona feina. 8.- Coure treballat en planxa, un temps s'usava per fer cert recipients de cuina. 9.- Mestre d'Obres.

VERTICALS.- 1.- Veu militar d'executació d'una ordre, els qui han fet la mili la coneixen bé. 2.- Làmina metàl·lica destinada generalment a ser aplicada sobre una superfície plana. 3.- Vocal. Estableix contacte físic. 4.- Especialista en la utilització de certes armes de foc. 5.- De sabor agre, desagradable, com el de la fel. Manat de flors artísticament compostes. 6.- Natural de la part septentrional d'Àfrica, de sang àrab o barbaresca. El qui té el domini d'algú o alguna cosa. 7.- raelaB VT al ed amargorp nu'd mon, _____ uarT. 8.- Sigles que identificaven el cos de élit més mortífer i deshumanitzat de l'exèrcit alemany de la Segona Gran Guerra. Posau ES. 9.- Nom de diferents espècies de mamífers carnívers que constitueixen la família dels úrsids, platígrats, de pelatge abundós i cua molt curta.

J. Sastre.

- Bullit de lletres

```


M I H I R G A M L L F A
A A I G E A P I L U T L
H O R T E N S I A A A C
I J O G C U O T T T P L
T A G M A G N O L I A A
O F I N A R E G D L V V
I P E T U N I A O L U E
G L A D I O L D G F T L
E H J N S I C R A N O L
C R I S A N T E M I N I
A G H O Z R O T A U O N
Q U E V A E D O D D D A
    
```

Ha arribat la primavera, i els jardins comencen a mostrar-se amb tota la seva esplendorositat. Mirau per enmig d'aquest bullit de lletres a veure si trobau les dotze plantes que hi ha al nostre jardí. Aquesta vegada no trobareu cap missatge amagat.

ORQUESTA SINFONICA "CIUDAD DE PALMA"

PATRONAT:

AJUNTAMENT DE PALMA - COMUNITAT AUTONOMA - CONSELL INSULAR
CAIXA D'ESTALVIS DE LES BALEARS "SA NOSTRA"

TEMPORADA XIV - CONCERT n.º 262

Programa

Vespres solemnes de
confessors Kv 339 W. A. MOZART

REQUIEM Kv 626 W. A. MOZART

CORAL UNIVERSITARIA DE PALMA

Director: Joan Company

Solistes: Carme Bustamante, soprano
Zandra McMaster, contralt
Joan Cabero, tenor
Luis Alvarez, baix

Director: PIERRE CAO

AUDITORIUM

PALMA DE MALLORCA

DIMARTS, 14 ABRIL 1987 - A LES 20 H.

AMB EL PATROCINI ESPECIAL DE "SA NOSTRA"

CLAUSURA 2.ª SETMANA DE MUSICA CLASSICA
AJUNTAMENT DE PALMA

SANT

AMB MOTIU DEL Vè MIL·LENARI
DE LA UNIFICACIÓ DE LA
TRIBU DE LES COVES "DES
REVELLAR" AMB LA "DES CA
TOS" S'HA ADAPTAT
AQUEST TROS DE PAPER PER
CONFORMAR L'EDICIÓ DE LA
PRESENT REVISTA MEL I SUCRE

Sant Joan, març de 1.987.

JOAN